

ØKO-NET FYLDER 10 ÅR

For præcis 10 år siden, i december 1993, udkom det første nummer af Nyhedsbladet Øko-net blandt andet med en indkaldelse til det stiftende møde for Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis. Den 23. januar 1994 samlede 170 personer fra hele landet og stiftede så foreningen. De ti forgangne år har været begivenhedsrige, uforudsigelige, og debatten er nået vidt omkring – dog har hovedvisionen for debatten altid været et økologisk Danmark i en bæredygtig verden.

Dette er også maleren og gøgleren Leif Sylvesters vision, og derfor har han produceret en plakat med visionen om Danmark som verdens første økologiske land, og som man gratis kan hente på hans Galleri Python – hvis man altså lover at købe økologisk!

(Galleri Python, Borgergade 91, 1300 Kbh. K – se åbningstider mv. på www.python.dk hvor plakaten også kan downloades).

Øko-net byder med dette 55. nummer af nyhedsbladet velkommen til 10 års fødselsdagsreception, årsmøde og jubilæumsfest.

...fortsættes på side 3...

Fremtiden, det billige skidt!

– hvad har de fremtidige generationer forøvrigt nogensinde gjort for os?

Øko-net's årsmøde og 10 års jubilæumsfest

d. 24.-25. januar 2004 i Ollerup på Sydlyn

Mød og oplev i weekendens løb:

Temadebat om **Danmarks natur**

Koncert med **KLONDYKE**

– nu og i fremtiden, med:

Kjeld Hansen • miljøjournalist

Gunnar Schmidt • landmand

Økologisk festmiddag tilberedt og

serveret af 'Den økologiske sylteklub

Sur/Sød 2000 for mænd'

Folkedans med trioen **Agenda 19**

Mentalt kurbad v. **John Engelbrecht** • filosof

Se udførligt program på side 5

Foto: Claus Wincent

10 ÅRS JUBILÆUMS-RECEPTION FOR ØKO-NET

Fredag d. 23. januar 2004 kl. 15.00–18.00

– i Dramasalen på Den frie Lærerskole i Ollerup på Sydlyn

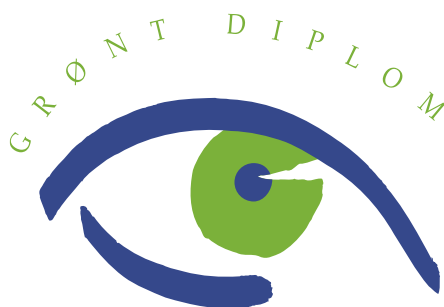
Invitation og program på bagsiden!

Det begynder med hinanden...

– jubilæums-essay af Claus Heinberg i anledningen af Øko-net's 10 års fødselsdag

... "Det drejer sig ikke om at gøre det rigtige, men om at forhindre andre i at gøre det forkerte". Kernen i det er, at hvis man vil sætte bæredygtighed på dagsordenen, så drejer det sig om en radikal ny form for politik. En form for politik, hvor den grundlæggende overvejelse går på at konsekvenserne af en given praksis her og nu, de rammer til en anden tid og et andet sted. Altså: det jeg gør her, og som jeg gør af hensyn til mig selv, mine nærmeste, min tid, min verden, har (negative) konsekvenser for, ikke mig, men nogle andre, ikke her, men et andet sted, ikke nu, men om en generation. ...

Læs hele jubilæums-essayet på side 2 og 3

Ny mærkningsordning for boliger

Læs om **Grønt Diplom** på side 4

DANMARK – DIT OG MIT

Som introduktion til Kjeld Hansens foredrag på Øko-net's årsmøde lørdag d. 24. januar, bringes her et kortere uddrag fra den tale som formanden for Ny Carlsbergfondet, Hans Edvard Nørregård-Nielsen, holdt ved bogreceptionen d. 18. november på Christiansborg for Kjeld Hansens nye debatbog 'Der er et yndigt land':

Ulykken i Danmark har længe været forskrækkende tydelig for enhver med forstand og sanserne i behold, samt som sagt, og derfor ikke mindst, med

...fortsættes på side 4...

Det begynder med hinanden...

Af geolog *Claus Heinberg*, lektor ved Tek-sam på Roskilde Universitetscenter
tlf. 46 74 22 99 / e-mail: heinberg@teksam.ruc.dk / www.teksam.ruc.dk/staff/ch.htm

Geolog og lektor Claus Heinberg har i anledningen af Øko-nets 10 års jubilæum skrevet dette essay om det folkelige oplysningsprojekt om og for bæredygtighed

“Det begynder med hinanden...”, sådan sang Benny Holst for mange år siden. Rigtig mange år siden. Så længe siden at det næsten er løgn – det var dengang, hvor “første maj” og ikke “mig først” var det der samlede og bar.

Sådan er det ikke mere.

Nu begynder det med den enkelte, som ofte er “mig”, og det er ikke kun Anders Fogs skyld. Han er faktisk mere resultatet af end årsag til, at navlen har erstattet hjerte og hjerne som mest interessante legemsdel, samme prioritering som gjorde, at det bedst besøgte Øko-net møde af alle var det om sundhed – der nok så meget handlede om sygdom: mig, mig, mig – der er virkelig folk, som har det skidt, hvis de ikke er syge...

Og i gode økologiske kredse er det jo ikke sjældent, at man må lægge øre til at “det starter med dig selv!” Se det gør det jo med ufatteligt mange ting, men lige akkurat ikke når vi taler om økologi og bæredygtighed. Så starter det med hinanden, og det i en så fundamental betydning, at det sætter alle eksisterende dagsordener på hovedet. Det kunne der være grunde til at fundere over, her på Øko-nets 10-års fødselsdag – og tillykke med det.

BÆREDYGTIGHED

Bæredygtighed: et gummi begreb, et tomt begreb, noget man kan lægge hvad som helst i! Overhovedet ikke. “Bæredygtighed” er et uhyre præcist begreb, forstået som en retning, en måde at prioritere på, en utopisk horisont – og så ved vi alle, hvad vi mener med det. Det er lidt som med nogle modefilosoffers problemer med fx at definere “liv”. Det er

svært at sætte grænsen mellem det døde og det levende, skal man høre på, fordi der er visse primitive vira og visse komplekse krystaller, som kan minde om hinanden. Virus er jo levende, sådan da, og krystaller er i hvert fald døde, så vi er på den.

Gu er vi da ej.

Med en ko og en brosten ved vi ligegodt, hvad vi taler om - så det der grænseproblem, det lader vi ligge. Der er alligevel ingen malkepige, som har forsøgt sig med at malke en brosten, men der skal nok være et eller andet overfilosofisk æghoved, som har forsøgt sig.

Og så alligevel.

Gode økologer kan godt finde på at sige, at en sten er levende! Jeg har hørt det!

Her er det korte svar, “fint med mig, men så skal vi have et nyt ord, som indfanger forskellen på sten og mus”.

Det lange svar er: når eskimoerne har 50 ord for sne, så er det fordi sne er vigtigt for dem. Derfor, hvis man pladrer sten, legoklodser, planeter og brugte køleskabe sammen med kakkellakker, mus, mælkebøtter og kæresten under samlebetegnelsen “liv”, så er det fordi tingene ikke mere er vigtige, for modsat eskimoen, så kan vi jo slippe af sted med hvad som helst, når det gælder sludder og vrøvl – der er sørget for at det går alligevel. Tak Anders Fogh!

EN SVÆR KONSTRUKTION

Bæredygtighed starter ikke med sig selv. Det starter med hinanden, og selv om jeg har sagt det før, så tillader jubilæet mig at gentage: “Det drejer sig ikke om at gøre det rigtige, men om at forhindre andre i at gøre det forkerte”. Kernen i det er, at hvis man vil sætte bæredygtighed på dagsordenen, så drejer det sig om en radikal ny form for politik. En form for politik, hvor den grundlæggende overvejelse går på at konsekvenserne af en given praksis her og nu, de rammer til en anden tid og et andet sted. Altså: det jeg gør her, og som jeg gør af hensyn til mig selv, mine nærmeste, min tid, min verden, har (negative) konsekvenser for, ikke mig, men nogle andre, ikke

her, men et andet sted, ikke nu, men om en generation. Og således forstået har vi defineret et handlerum, som er radikalt forskelligt fra den klassiske politik. Den der høster fordelene, er ikke den samme, som den der rammes af de negative konsekvenser, og alligevel er det den som høster, der skal løse problemet for den som rammes. Det er en rasende svær konstruktion, for den er blottet for umiddelbar, egoistisk og materiel motivation, den starter så helt og aldeles ikke med “dig selv”.

DET DREJER SIG IKKE OM AT GØRE DET RIGTIGE...

Baggrunden er enkel. Man kan ikke spare mere end 100%, men man kan altid *førøge* med mere en 100%, hvis man altså kan, og da vi lever i en økonomi, hvor det ikke er produktionen, men produktionens vækst i forhold til sidste år, som tæller, så er det en detalje, det er værd at hæfte sig ved. Prøv at lægge mærke til det. TV avisen siger aldrig, at Tysklands produktion er på 37 fantasillioner, hvilket giver hver eneste tysker til føden og klæden, hus og hjem – og lidt til. Næ, de siger at Tysklands vækst er på 1,7%, hvem der så lever af vækst, hvis de da ikke taler om negativ vækst (!), hvilket er ren virtualitet. Det ord giver netop først og kun mening, hvis man tror, at det er væksten, man lever af. Mener man, at det er produktionen i kilo og meter, kød og blod, man lever af, så er der ikke negativ vækst, så er der et fald i produktionen, hvilket selvfølgelig ikke gør noget, da fedme og for mange biler er vores største problem. Negativ vækst, sten er levende, muligvis, men så er sproget dødt. Man kan sige hvad man vil, men man kan ikke gøre som man vil, for heldigvis lever vi i en materiel verden, hvor dårligt landmandsskab, modsat dårligt sprog, har konsekvenser. Negative konsekvenser.

Morlille kan ikke flyve, derfor er hun en sten! Det vrøvl er Bjørn Lomborgs opfindelse, og hele hoffet bøjede sig og sagde “P”. Måske tænkte de på pesticider og mente, at det nok var godt, indtil en knægt på en gedebuk kom ridende med en flaske P-mælk og nuppede prinsessen og råbte “Ud med Arla”. Mary hed hun, prinsessen, lige som Rasmus Klumps gode skib, og det er jo heller ikke så galt, men det halve kongerige havde det

Claus Heinberg skrev i Det Økologiske Råds årsrapport 1995-96 essyet 'Afskaf økologisk mælk', - underforstået at det burde hedde mælk og P-mælk (pesticid-mælk). Danmarks Aktive Forbrugere udgav efterfølgende det her viste P-mærke.

lidt skidt, for den anden halvdel havde installeret en bande "mig først" folk omkring den kloge gamle dronning, så hun slet ikke kunne udføre sit dronningehverv. De havde købt det (halve) folk, for folkets egne penge, og nu sad de og messede, og mange ny-troende messede sagte med: mig, mig, mig, mig...

Man kan ikke spare mere end det hele, så hvis ens forbrug i forvejen er lille, så er ens mulige personlige bidrag til den bæredygtige verden tilsvarende begrænset, og da det samtidig forlyder, at penge sparet ved et mindre vandforbrug fortrinsvist omsættes i charterrejser, så er den ikke så go'. For luftfarten skal bare slå en ekstra lille prut, så er al velmenende "det starter med mig" korrekt øko-adfærd ædt op mange gange.

Og så er det alligevel lidt mere kompliceret. For man kan godt spare mere end det hele, og alligevel have et solidt underskud at leve af, bare man er tumpet nok. Der findes produktioner, som ikke forbruger, men som yder. Økologisk landbrug gør jorden mere og mere frugtbar, og selv om noget tilsvarende vel aldrig kan komme til at gælde plastindustrien, så skal der holdes fast ved den realitet, også fordi den har naturen som sin smukke metafor, og metaforer er til for at kopieres.

ØKOLOGISKE FORBILLEDER

Det gælder produktionen, den materielle produktion, for det er den, som sender konsekvenser videre til fremmede og fremtidige generationer. Og ved at arbejde med sådanne teknologier og livsformer, som vover at regne anemonen som sit forbillede, så kan der spares mere end det hele, og der kan produceres samtidig med at ressourcegrundlaget udvides. Og det sker. Lad os i anledning af jubilæet - og tillykke med det - slå det fast igen. De er der. De er der, de bæredygtige teknologier. De fungerer. De udvikles. Der eksperimenteres, og for nogle er eksperimenterne

slut og den kommercielle realisering en realitet. Vi behøver ikke længere at bevise, at vores føde kan dyrkes økologisk. De gør det. Vi behøver ikke længere argumentere for, at man kan lave strøm af vind. Det sker. Man kan fange fisk fra små kystnære både, især hvis landbruget ville holde op med at forurene, hvad landbruget ikke vil, hvorfor nogen må forhindre dem i at gøre det forkerte! Selv her hjælper det ikke at gøre det rette. Svinebaronen kan til enhver tid matche den kvælstof, som økologen ikke leder ud i havet. Og da økologens udledning er nul, (når det er bedst), så nytter det ikke yderligere at halvere udledningen. Men igen og alligevel. Ved at gøre det, ved at vise at landbrug kan drives og trives, bæredygtigt og ressourceudvidende, så bidrager den økologiske landmand alligevel med en indsats, som svarer til at spare mere end det hele, for han er forbillede. Ikke for svinebonden, men for os som skal stoppe svinebaronen(s) produktion. Og møllerne. Det samme: Men de er nu en så stor succes, at ministeren for flere forskellige ting har måttet gøre noget aktivt for at spænde ben. Han har nemlig nogle olieselskabers interesser at varetage - og så dukkede den op igen: "At forhindre de andre i at gøre det forkerte". For de er der, de andre. Glem al lyrikken, det er dem og os. Måske er det i virkeligheden dem eller os. Der er faktisk folk, som vil lægge kloden øde, så længe de bare kan tjene på det. Og det gør de. Tjener. Ikke kloden og menneskene, men kassen.

TILLYKKE

Og så et par ord til Øko-net. Her er sagen enkel og klar: Bæredygtigheden indebærer et oplysningsprojekt! - og det alene er politisk set vældigt ukorrekt, for hvem skal dog oplyse hvem, må jeg spørge, her i den totale personlige friheds tidsalder, må jeg være her, mig og mit internet...

Skal vi stoppe dem, der handler fejl, så skal vi vide, hvem og hvad de/det er. Vi skal oplyse og oplyses, og det projekt skal der tages fat på, med meget stor energi og insisteren. Det kan ganske enkelt ikke være rigtigt, at den danske højskole ikke er i spil i forhold til at verden er ved at køre skævt, fysisk, materielt, klimatisk, biologisk.

Oplysning, og helst mere end et lille økologisk lys i mørket.

...leder fortsat fra forsiden...

Vi ser frem til et brag af en weekend, med gamle og nye deltagere, hvor mange visionære og vigtige projekter og problemstillinger er til debat.

Et punkt kunne være at diskutere, hvordan får vi en reel folkelig debat om Danmarks nationale strategi for bæredygtig udvikling, som regeringen præsenterede i forbindelse med Verdenstopmødet for bæredygtig udvikling i 2002, når der ikke sættes midler af til at understøtte et sådant folkeoplysningsprojekt. For uden en eller anden form for offentlig støtte kommer man ikke langt. I øjeblikket er bæredygtighedsdebatten og den økologiske folkeoplysning hårdt presset af nedskæringerne på miljøområdet (bl.a. lukningen af Den Grønne Fond), og i skrivende stund er det uklart, hvordan fjernelsen af portostøtten i foråret 2004 rammer de grønne tidsskrifter.

Der bør, i et land som Danmark - folkeoplysningens fædreland, være råd til at prioritere en mere dybdegående bæredygtighedsdebat. En debat, der er demokratisk sund, fremadskudende og samfundsengagerende - for god folkeoplysning er mødet mellem synspunkter i en levende debat mellem eksperter og almindelige borgere.

Øko-net er klar til de næste 10 år i folkeoplysningens tjeneste!

LM-N

STØT ØKO-NET - DET BETYDER NOGET!

Øko-net behøver din/jeres hjælp - fx '100 støttebidrag á mindst 50 kr. om året' - det er mindstekravet i lovgivningen for at være godkendt som § 8A-organisation. Denne godkendelse betyder, at bidragyderen får fradragsret for de gavebeløb, der overstiger 500 kr., dog maksimalt 5.000 kr. om året. Øko-net er § 8A-godkendt og har derfor adgang til at søge driftstilskud hos Økonomistyrelsens Tips- og Lottomidler. Et personligt støttebidrag á mindst 50 kr., ud over det årlige medlemskontingent, har altså **STOR** betydning og effekt.

Indbetalinger kan ske på følgende måder:

Via netbank / direkte overførsel til vores konto i MERKUR - Den Almennyttige Andelskasse:

Reg. nr. 8401 Kontonr. 102 1494

Eller vores girokonto kan benyttes med giro-nr. 1-222 07 66 - et girokort kan rekvireres ved henvendelse til sekretariatet på tlf. 62 24 43 24

Grønt Diplom

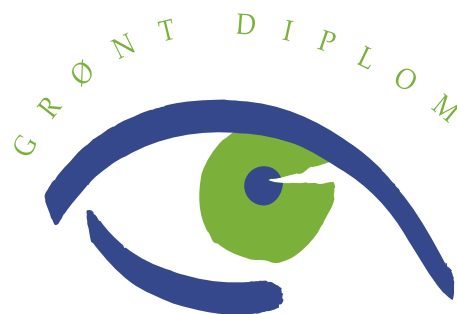
– ny mærkningsordning for boliger

Grønt Diplom-ordningen er en ny miljøcertificeringsordning, etableret af Boligselskabernes Landsforening (BL). Ordningen henvender sig i første omgang til beboerne i 530.000 almene boliger over hele landet. Men målet er at inspirere til lignende initiativer inden for andre boligformer.

“Grønt Diplom-ordningen er aktivt miljøarbejde på lokalt plan”, sagde Winnie Berndtson, miljøborgmester i Københavns Kommune og formand for Dogme 2000-kommunerne (www.dogme2000.dk, red.), da hun deltog i den første overrækkelse af ni diplomer, der fandt sted d. 3. december, hvor hun desuden sagde: “Ved at være med i Grønt Diplom, kan bolig-

afdelinger og beboere få sat i system, hvordan de kan handle miljørigtigt i hverdagen. Derfor synes jeg, at det er en fantastisk ordning, som jeg gerne vil bakke op omkring i min egenskab af formand for det landsdækkende Dogme 2000. Grønt Diplom er nemlig ligesom Dogme 2000 et forpligtende miljø samarbejde, hvor der handles”.

De ni boligafdelinger har kvalificeret sig til Grønt Diplom efter længere tids målrettet arbejde. Indsatsen er gennemgået og vurderet af Dansk Center for Byøkologi (www.dcue.dk), der fungerer som sekretariat for ordningen. På landsplan bor over 1 million danskere i almene boliger. Hvis alle boligforeninger får Grønt

Diplom, vil den nye ordning få meget stor miljøeffekt.

Læs mere om ordningen på www.bl.dk – klik på ‘Grønt Diplom.’ Yderligere oplysninger fås hos sekretariatsleder Søren Nyskov, **Grønt Diplom for Boligorganisationer**, c/o Dansk Center for Byøkologi, Jægersgårdsgade 97, 8000 Århus C, tlf. **89 40 58 89** eller hos projektleder Mikael Grinda Rasmussen hos BL på tlf. **33 76 20 36**

Utbildning för hållbar utveckling

Ca. 140 uddannelsesfolk (især fra styrelserne og ministerierne) fra de nordiske og baltiske lande var samlet til en konference om uddannelse for bæredygtig udvikling i Karlskrona i Sverige d. 12.-13. juni 2003. Konferencen var støttet af Nordisk Ministerråd, men var organisatorisk placeret i det svenske undervisningsministerium og Baltic 21-samarbejdet, et nordisk/baltisk samarbejde, der kulminerede i januar 2002 med undervisningsministrenes underskrivelse af Haga-Deklarationen.

Konferencen var første skridt efter Johannesburg-topmødet og første nordiske skridt på vej mod FN-tiåret om uddannelse for bæredygtig udvikling, der løber fra 2005-2015. En omfattende rapport fra konferencen, på hhv. svensk og engelsk, er netop udkommet: ‘Utbildning för hållbar utveckling (Karlskronarapporten) – rapport från Nordiska ministerrådets seminarium i Karlskrona, den 12.-13. juni 2003’.

Rapporten kan rekvireres hos Undervisningsministeriet i Danmark på tlf. 33 92 57 45 (Gunvor Barnholt).

Learning to change our world

INTERNATIONAL CONSULTATION ON
EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT
Göteborg, Sweden, 4-7 May 2004

Learning to change our world

På Verdenstopmødet for Bæredygtig Udvikling i Johannesburg 2002 annoncerede den svenske statsminister Göran Persson, at han havde den intention at afholde en international konference i Sverige om uddannelse for bæredygtig udvikling. Konferencen er nu meldt ud og vil finde sted i Göteborg i maj 2004. Fra Danmark vil der deltage en delegation på ca. 10 personer, og tilsammen vil der deltage 350 personer fra forskellige dele af verden. Det forventes at alle deltager aktivt og deler egne informationer og erfaringer med andre.

Følg konferencen på www.learning2004.se

PÅ VEJ MOD UNITED NATIONS DECADE OF EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT [ESD 2005-2015]

ØKO-NET VIL FREM MOD 2005 LØBENDE FØLGE OG INDGÅ I FORBEREDELSENE AF FN-TIÅRET FOR UDDANNELSE FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

...fortsat fra forsiden...

en erindring om en verden af igår, hvor sommeren lå og drev i smørgult og duftende grønt, medens viberne ridsede hurtige hvide cirkler i luften ovenover. Naturen og dermed den nærmeste del af verden var først og fremmest sand. Der var endda nok af den, det halve Vestjylland bestod af vådområder, og derfor kunne det vel ikke være så farligt, at de nede i Skjern overvejede at lave åen om til en kanal. Vores lærer Lillelund hidsede sig naturligvis op over det, men man havde længe anet, at han nok var kommunist.

Siden er det gået slag i slag, forskrækkende, men så manglen på en egentlig dialog har blot fået mange til at resignere. Derfor kommer Kjeld Hansens gennemgang af udviklingen som en opstrammer, der bl.a. gør det helt tydeligt, hvorfor regeringen ikke kan lide eksperter. Kjeld Hansen har fat om benet, og han bider som grævlingen, indtil det knaser. Man læser med stigende – jeg ved ikke, om det er forfærdelse eller bedrøvelse, selv om meget kun er en dokumentation af det, man vidste eller anede i forvejen. Kjeld Hansen udtrykker sig herligt ligeud, det er af karsken bælg omkring en forræelse, som først og fremmest viser hvor afstumpet, vi har tilfredsstillet vores voksende overforbrug på fremtidens bekostning.

Det er muligt at finde synspunkter, der lader sig drøfte i et andet lys, men »Der er et yndigt land« fastlægger med hele sin tæthed i dokumentationen et før og efter i den danske miljødebat. Det er i sidste øjeblik og livet om at gøre, bogen burde gøres til obligatorisk læsning for enhver med indflydelse på dansk miljøpolitik, så det ikke længere er muligt at opretholde en drøftelse af problemet, som om det blot drejede sig om smag og behag.

Det er dejligt at få ret, om muligt endnu bedre at have ret, men lige her er det direkte bekymrende og kan meget let give associationer til den engelske gravsten, som har indskriften: »Her ligger en mand, der holdt på sin ret«.

Fremtiden, det billige skidt!

– hvad har de fremtidige generationer forøvrigt nogensinde gjort for os?

Øko-net's årsmøde og 10 års jubilæumsfest

d. 24.-25. januar 2004 i Ollerup på Sydfyn

Lørdag d. 24. januar

Generalforsamling på Øko-net's sekretariat

10.30-12.30: **Øko-net's generalforsamling 2004** afholdes på Øko-net's sekretariat i Højskolehjemmet, Svendborgvej 9, Ollerup. Dagsorden iflg. vedtægterne (der kan findes på www.eco-net.dk), herunder beretning om Netværkets forgangne år. Forslag, der ønskes drøftet på generalforsamlingen, sendes senest 14 dage før mødet til bestyrelsen/sekretariatet. (Forhåndstilmeldte til generalforsamlingen kan særskilt bestille en efterfølgende frokost-øko-sandwich á 25 kr., fra Øko-mor i Svendborg).

Foredrag og debat i dramasalen

12.30-14.00: Registrering til jubilæumsmødet og evt. indkvartering. Find og kom til Dramasalen på Den frie Lærerskole, Svendborgvej 15 i Ollerup.

14.00-14.10: Velkomst ved mødeleder **Lars Myrthu-Nielsen**, Øko-net.

14.10-17.00: **Danmarks natur – nu og i fremtiden**

- **Kjeld Hansen**, miljøjournalist og forfatter:
»Der er et yndigt land«

Eftermiddagens første oplæg leveres af en yderst aktuell debattør i den hjemlige miljødebat, nemlig Kjeld Hansen fra Bæredygtighed (www.baeredygtighed.dk), der d. 17.11.03 udgav debatbogen 'Der er et yndigt land – En fattig natur i et rigt samfund – Status over Danmarks natur'.

- **Gunnar Schmidt**, landmand:
»Fremtidens landbrug«

Det andet oplæg kommer fra en landmand, der er aktiv bestyrelsesmedlem i interesseorganisationen Frie bønder – Levende land (www.levende-land.dk).

Efter de to oplæg bliver der fælles debat, og undervejs bliver der en kaffe/te-pause.

17.00-18.30: **Idé børs – ordet er frit!**

Traditionen tro, især fra de første årsmøder i Øko-net, vil vi genoplive den åbne talerstol – hvor ordet er frit til kortere indlæg, præsentationer, meninger mv.

Jubilæumsfest i spisesalen

19.00: **Økologisk festmiddag** – en æstetisk og kvalitativ rejse i det kulinariske. Middagen tilberedes og serveres af 'Den økologiske sylteklub Sur/Sød 2000 for mænd', der har sit hjemsted i Haderslev. (Baren åbner kl. 18.30).

21.15: Folkemusik-trioen **Agenda 19** ved **Ulrick Moos** spiller op til en omgang opvarmende folkedans.

22.30: Det danske rockband **KLONDYKE** spiller op til fest.

Da Klondyke's debutalbum "Guld" ramte gaden i midten af april 2002, var der lovprisninger fra den samlede garde af danske musikanmeldere. Således kunne man på forsiden af Information den 13. april læse anmeldelsen "Guld ved regnbuens endestation", der udråber Klondyke's debutskive til at være den bedste dansksprogede i årevis! Denne udgivelse er fulgt op af "Lille Vampyr" i oktober 2003. Klondyke er netop blevet nomineret til to Steppeulve-priser ved musikritiker-prisfesten ultimo januar 2004 for bedste tekstforfatter og bedste album. Læs mere om Klondyke på: www.klondyke.dk

Foto: Thomas Andersen

Søndag d. 25. januar

Kl. 9.00-10.30:

Morgenmadsbrunch i spisesalen på Den frie Lærerskole.

Kl. 10.30-12.00:

- **John Engelbrecht**, filosof, serverer morgenfrisk:
»Mentalt kurbad, kognitiv fitness og økologisk samba!«

Foredraget er åbent for alle interesserede, ud over årsmødedeltagerne. Få en ubetalelig oplevelse, inkl. en kop formiddagskaffe/te, for **30 kr.** i entré.

Farvel og på gensyn!

TILMELDINGS-OPLYSNINGER

Pris for deltagelse i årsmødet: **300 kr.**, inkl. festmiddag lørdag og morgenmad søndag.

Overnatning bestilles og betales ekstra. Der er forskellige muligheder også rent prismæssigt. Der kan overnattes på madras (i medbragt sovepose) i klasseværelser på Den frie Lærerskole for ekstra **25 kr.** pr. person inkl. adgang til bad. Der kan også lejes højskoleværelser på gymnastikhøjsko-

len, der er nabo til Den frie Lærerskole. Et enkeltværelse koster **300 kr.** pr. nat inkl. sengetøj. På dobbeltværelse koster det **220 kr.** pr. person inkl. sengetøj. En anden mulighed er at bestille plads på Svendborg Danhostel (tlf. 62 21 66 99), hvor der går natbus lige til døren.

Tilmelding: Af hensyn til arrangementets afvikling er der tilmeldingsfrist:

Senest mandag d. 19. januar 2004

Bindende tilmelding sker på tlf. **62 24 43 24** eller e-mail eco-net@eco-net.dk (navn,

adresse, tlf., e-mail og www oplyses). Oplys også om du/I vil leje madras eller værelse.

Betaling skal samtidig overføres til *reg.nr.* 8401 kontonr. 102 1494 i MERKUR Andelskasse eller fremsendes via check til:

*Øko-net, Svendborgvej 9, Ollerup,
5762 Vester Skerninge*

I ugen op til mødet udsendes en komplet deltagerliste samt en rejsebeskrivelse til Den frie Lærerskole (www.dfi-ollerup.dk), der ligger på adressen: Svendborgvej 15, Ollerup, 5762 Vester Skerninge.

Naturens grundlov

Dansk Ornitologisk Forening, WWF Verdensnaturfonden, Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har i efteråret 2003 givet et samlet bud på indholdet i en ny naturbeskyttelseslov under titlen 'Naturens Grundlov'.

De fire organisationers initiativ er en reaktion på den danske naturs stadig ringere vilkår. Foreningernes udspil kom forud for åbningen af det nye Folketingsår, hvor regeringen har lovet, at naturbeskyttelsesloven skal revideres, blandt andet for at sikre at Danmark kan leve op til EU's naturbeskyttelseskrav.

Se Naturens grundlov på www.dn.dk, www.dof.dk, www.friluftsradet.dk eller www.wwf.dk. Udspillet kan også downloades som PDF-fil på:

Naturens grundlov indeholder blandt andet følgende forslag:

- fremover skal det ikke være tilladt at sprøjte med pesticider eller at gøde i naturområder
- der skal etableres beskyttelseszoner mod ammoniak fra husdyrbrug rundt om heder, overdrev, højmoser og anden sårbar natur
- der skal etableres havbeskyttelsesområder, hvor naturen kan råde uden fiskeri og forstyrrelser. Byernes natur skal beskyttes
- den nye lov skal også gælde for skovene, som indeholder store naturværdier
- fremover skal levende hegn være beskyttede
- myndighederne skal have pligt til at pleje naturen

Se Naturens grundlov på www.dn.dk, www.dof.dk, www.friluftsradet.dk eller www.wwf.dk. Udspillet kan også downloades som PDF-fil på:

www.dn.dk/graphics/download/naturgrundlov.pdf

Ny guide om økologisk mad i institutioner

Hovedbegrundelsen for at indføre økologisk mad bør være hensynet til miljøet og de fremtidige generationers muligheder for rent drikkevand.

Sådan lyder et af argumenterne i et indledende afsnit 'Hvorfor økologi' i en ny pjece med titlen 'Vejen til økologisk mad - en

guide til økologisk mad i institutioner', som er udgivet af Agenda 21 Centeret i Frederikssund, der er et fælleskommunalt samarbejde mellem Frederikssund,

Jægerspris, Skibby, Slangerup og Stenløse kommuner. Centeret har igennem flere år arbejdet med rådgivning om økologisk kost og guider i hæftet igennem en række centrale problemstillinger i forbindelse med en omlægning til et økologisk køkken. Der er også mulighed for at trække på allerede omlagte køkkeners erfaringer via en direkte telefonliste til de involverede køkkenledere.

Centeret har desuden etableret en hjemmeside, der giver argumenter, gode ideer og baggrundsviden om omlægning til økologisk kost - besøg sitet på:

www.kostmedomtanke.dk

Pjecen kan bestilles gratis hos centerets kostkonsulent Gitte Svensson på tlf. **47 36 02 54** eller e-mail: gs@agenda21center.dk

Netværket for Lokale Grønne Centre

Rundt om i Danmark er der en række Lokale Grønne Centre, som hver på sin måde og ud fra konkrete lokale forhold arbejder med omstillingen til bæredygtighed. Målgrupperne er forskellige. Det kan være boligområder, erhvervslivet, kommunalt ansatte, skoler, foreninger eller borgere bredt - men fælles for alle centre er, at de arbejder for en bæredygtig udvikling.

I Netværket, der består af 18 lokale centre, arbejdes med ideer til, hvordan det

lokale Agenda21-arbejde kan udvikles og finansieres i alle landets kommuner. Der udveksles erfaringer, samarbejdes om konkrete projekter og gives kommentarer til nye nationale initiativer - fx Finansloven og regeringens Bæredygtighedsstrategi.

Sekretariat for Netværket er Agenda Center Albertslund.

Kontaktperson er: Helene Eskildsen, tlf.: **43 62 20 15** / eskildsen@agendacenter.dk
www.la21centre.dk

JYTTE ABILDSTRØM

Jytte Abildstrøm fortæller i 'Mor som pige' om et langt liv med teater, dukker og fest og farver. I de sidste 50 år har hun sat sit helt eget præg på dansk teaterliv, bl.a. med sit eget teater, der har spillet i 30 år på Riddersalen. Og netop Riddersalen er i dag udvidet med Det Økologiske Inspirationshus, der med afsæt i byøkologi er en åbning til fremtidens byggeri og et forsøg på at involvere bymennesker aktivt i en bæredygtig udvikling. Bogens sidste kapitel giver hele historien om den økologiske del af teateret. Bogen er udkommet på Forlaget Borgen: www.borgen.dk

DET DANSKE LANDSKAB

er et nyudkommet debatoplæg fra Dansk Landbrug med undertitlen 'Natur, kultur og erhverv'. Formålet med hæftet er at skabe en debat såvel i som uden for landbruget om udviklingen i det danske landskab. Debatoplægget sætter fokus på landbrugets rolle som landskabsdanner og som en vigtig del af landskabet, og lægger op til at tage stilling til hvilken natur det er, man ønsker at bevare.

Debatoplægget kan bestilles hos Dansk Landbrug på **33 39 46 00**

RAPPORTERING OM BÆREDYGTIGHED

Global Reporting Initiative (GRI) offentliggjorde i august 2002 tredje version af sine Sustainability Reporting Guidelines, som er baggrund for bogen 'Rapportering om bæredygtighed'. Bogen kan bruges til at skærpe en ledelse til at vurdere organisationens bidrag til natur-, human- og socialkapital. Første del af bogen er en beskrivelse af den historiske udvikling og en introduktion til begreber og værktøjer, der er nødvendige, når en virksomhed skal rapportere om bæredygtighed.

Anden del er en oversættelse af GRI's retningslinjer og en beskrivelse af hvilke indikatorer, en virksomhed eller organisation kan måle på, og hvordan de udarbejder rapporter om resultatet af disse målinger. Bogen er udkommet på Børsens Forlag: www.borsensforlag.dk

DANMARK EFTER VERDENSTOPMØDET

Regeringen har udgivet en ny pjece om, hvad der er sket siden Verdenstopmødet for Bæredygtig Udvikling i Johannesburg i 2002. Pjecen giver svar på, hvad Danmark gør for at komme fra ord til handling og sikre en bæredygtig udvikling. Pjecen følger op på Danmarks nationale

strategi for bæredygtig udvikling, 'Fælles fremtid – udvikling i balance', som indgik i Danmarks bidrag til Verdenstopmødet.

Nøgleindikatorer 2003

I tilknytning til strategien for bæredygtig udvikling er et sæt indikatorer, der følger udviklingen i forhold til strategiens indsatsområder. Disse er netop blevet opdateret og præsenteres i en mindre publikation fra regeringen, november 2003.

Begge publikationer kan fås i Miljøministeriet i Frontlinien på tlf. **32 66 02 00** / frontlinien@frontlinien.dk De kan også hentes på www.mst.dk

NY BOG OM NATURSYN

Hvis vi vil redde den bengalske tiger – vil vi så også have ulve i Danmark igen? Hvad gemmer der sig i regnskoven og i de vilde danske urskove? Kødædende planter, eksotiske orkideer, lægende urter, vilde dyr... Dette er nogle af de ting, skoleelever kan diskutere og arbejde praktisk med på grundlag af Nepenthes nye skolebog, 'I skovens Verden', der er tilrettelagt til natur/teknikfagene for 5.-6. klasse og består af en elevbog og en

lærerhåndbog med aktiviteter. Sættet bestilles hos Nepenthes på **86 13 52 32** eller hos Geografforlaget på **63 44 16 83**. Bogens indholdsfortegnelse og udvalgte afsnit kan ses på: www.nepenthes.dk/images/presse

MINE ÆBLER

Tidligere fødevarerminister Ritt Bjerregaard har skrevet en inspirerende bog om sin æbleplantage ved Stestrup Old, som hun driver økologisk. I bogen følger man arbejdet med æblerne, som det forløber året rundt. I sin plantage har hun over 50 forskellige sorter. Bogen fortæller om Ritts engagement i at synliggøre det økologiske æble, rejser for at lære spændende udenlandske æbler at kende, mostfabrikation og sågar lancering af dansk calvados.

Bogen er udgivet på Høst & Søn, tlf. **33 38 28 88**

EU OG MILJØET

Det Økologiske Råd har udgivet et hæfte om EU's nye forfatningstraktat set i relation til miljøpolitikken. Hæftet stiller spørgsmålet: Får bæredygtigheden en chance? Hæftet er gratis – bestilles på tlf. **33 15 09 77** eller hentes på www.ecocouncil.dk

VINGESUS

er en bog med historien om Samsø, der besluttede sig for at føre drømmen om at være selvforsynende med energi ud i livet.

Fotograf Malene Lundén har gennem tekst og mange fotos givet et levende og autentisk billede af vindenergi i Danmark. Men bogen er mere end en historie, den er også et budskab om, at en forandring er nødvendig og mulig. Bogen, der er på hhv. dansk og engelsk, kan bestilles på tlf. **86 59 22 40**

LIMFJORDEN

En ny video/DVD beskriver for første gang miljøproblemerne i Danmarks største fjord i billeder og lyd. Engang var Limfjorden et fiskerigt farvand med et mangfoldigt dyre- og planteliv, men er i dag en fjord domineret af få dyre- og plantearter og plaget af tilbagevendende iltsvind.

Til filmen, der er udgivet af Ringkjøbings, Viborgs og Nordjyllands amter, hører pjecen 'Limfjorden fra ende til anden'. Få mere at vide på www.limfjord.dk

FIND GRØN VIDEN I 'DET GRØNNE BIBLIOTEK'

Alle miljøbøger, -tidsskrifter, -videoer mv. optages og registreres i 'Det Grønne Bibliotek' på www.eco-info.dk

INVITATION TIL RECEPTION

Øko-net kan fejre sin 10 års fødselsdag

– det fejres med en jubilæums-reception
& udgivelsen af en single-CD med Lars Lilholt Band

Fredag d. 23. januar 2004 kl. 15.00–18.00

– vi ses hvor Øko-net startede for 10 år siden,
i Dramasalen på Den frie Lærerskole i Ollerup, Sydfyn

Vi glæder os til at se medlemmer, forretningsforbindelser og venner af huset til receptionen og trakterer med lidt godt fra Øko-mor i Svendborg. Dertil et økologisk glas.

Alle er velkomne!

Program fra 15.30-16.15

Ord og taler bl.a. ved:

Christel Schaldemose, sekretariatsleder i Dansk Folkeoplysnings Samråd: »**Folkeoplysning og bæredygtighed**«

Jens Galschiøt, kunstner og billedhugger:
»**Den globale dialog og bæredygtighed**«

Steen Gade, tidligere politiker (MF for SF) og forhenværende direktør i Miljøstyrelsen: »**Politik og bæredygtighed**«

Bo Bramming, cand. pæd. bio og lærer på Busses Skole i Gentofte / formand for Øko-net: »**Uddannelse og bæredygtighed**«

Program fra 16.30-17.00

Rock for mindre klode-slitage:

En ny fælles-CD, med sange for en bæredygtig udvikling, præsenteres ved udgivelsen af en single-CD med et af numrene derfra – nummeret er »**Gaia**« med Lars Lilholt Band.

Alle ved receptionen vil få et eksemplar af singlen med hjem!

Peter Ingemann, revisor og musiker samt medlem af styregruppen bag cd-projektet, som Øko-net udgiver i april 2004, giver projektet og idéen nogle ord med på vejen:
»**Rock med holdninger – også i 2004!**«

Receptionen finder sted i Dramasalen på Den frie Lærerskole, Svendborgvej 9, Ollerup, 5762 Vester Skerninge.
Bus nr. 930/962 fra Svendborg/Faaborg kører næsten til døren – stå af ved busstoppestedet ved Gymnastikhøjskolen i Ollerup.

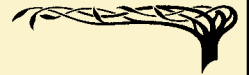
Find grønne og økologiske arrangementer fra hele landet i...

Øko-kalenderen på www.eco-info.dk

...find fx mere om følgende arrangementer:

Filosofér over økologien - bliv økosof! Fire kursusbøder om økologiens filosofi v. Jørgen Rasmussen, start torsdag d. 8. januar 2004 i Skelskør / **Arkitektur og Bæredygtighed i Dansk Boligbyggeri** v. bl.a. Dansk Center for Byøkologi, torsdag d. 8. januar 2004 i København / **Kom til Åbent Hus på Den Økologiske Landbrugsskole på Kalø** ved Rønde, lørdag d. 31. januar 2004 / **BioFach 2004** - Where organic people meet - verdens største økologiske fødevarer-messe, d. 19.-22. februar 2004 i Nürnberg, Tyskland / **Inspiring Futures - aalborgplus10.dk** - Fourth European Conference on Sustainable Cities & Towns, d. 9.-11. juni 2004 i Aalborg / **Økologi-kongres 2004**, d. 16.-17. november 2004 i Odense

ØKO•NET

NYHEDSBLADET ØKO-NET

er folkeoplysende og debatskabende om bæredygtig udvikling. Den primære opgave er at danne et lettilgængeligt overblik over hvilke grønne tiltag der sker, samt at formidle idéer, inspiration og oplysning inden for bæredygtig udvikling, økologi, miljø og natur til brug for alle undervisere, folkeoplysere, græsrodder, offentlige og private personer. Nyhedsbladet udgives mindst 4 gange årligt, både i en trykt og en elektronisk udgave, og suppleres løbende med nyt på internetportalen Øko-info – Danmarks Grønneste Portal.

UDGIVER / SEKRETARIAT

Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis

Svendborgvej 9, Ollerup

5762 Vester Skerninge

Tlf.: **62 24 43 24** - Fax: 62 24 43 23

E-mail: eco-net@eco-net.dk

www.eco-net.dk

www.eco-info.dk [Øko-info]

www.BæredygtigUdvikling.nu

Medlemskab af Netværket i 2003 koster 150 kr. (for studerende, arbejdsløse og pensionister: 75 kr.).

Øko-net er medlem af 92-gruppen (www.92grp.dk) og Dansk Folkeoplysnings Samråd (www.dfs.dk), der er to paraplyorganisationer.

REDAKTION

Lars Myrthu-Nielsen

Stof og indlæg modtages løbende.

Annoncer tegnes i begrænset omfang.

TRYK / OPLAG

Denne tryksag er Svanemærket.

10.000 eksemplarer trykt på miljøgodkendt, klorfrit og 100% genbrugspapir med vegetabilsk trykfarve uden opløsningsmidler. SvendborgTryk.

ISSN 1395-4881